

Ammattijärjestötoiminnan uudistamisprojekti

Kehittämispäällikkö Juha Makkonen
OAJ on the ROAD, Kouvola 17.9.2020

Kehittämispäällikkö Juha Makkonen

OAJ on the ROAD, Kouvola 17.9.2020

Ammattijärjestötoiminnan uudistaminen 2019-2020

- Uudistamisprojektia on viety eteenpäin yhdessä OAJ:n strategiatyön kanssa
- Ylätason strategiset linjaukset antavat perusteet konkreettisemmille toiminnan muutoksille
- Syksyn 2019 ja vuoden 2020 aikana strategia- ja uudistamistyötä edistettiin kuulemalla ja osallistamalla niin OAJ:n toimielimiä kuin jäsenistöäkin
- **Kaikilla** jäsenillä oli mahdollisuus osallistua verkossa Howspace -työskentely- ja osallistumisalustan kautta syksyn 2019 aikana
- **Demos Helsinki** toimi kehittämiskumppanina vuonna 2019

Lyhyesti haasteista ja ratkaisujen suunnasta (Demos Helsinki syksyn 2019 työskentelyn pohjalta)

HAASTEISTA

Useita poikkileikkaavia teemoja turvallisuuden, yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden alueilla:

- **Järjestörakenteen** tuottamat suorat ja epäsuorat haasteet
- **Vaikutusmahdollisuuksien** ongelmat liittyvät osittain järjestörakenteeseen, osittain vuorovaikutukselliseen viestintään ja osittain suurempien vaikuttamiskanavien puutteeseen
- **Aktiivisten osallistujien puute** ja “projektimaisemman” mutta vaikuttavan toiminnan kaipuu

RATKAISUISTA

Esitettyjen ratkaisujen suunnat peilaavat haasteiden poikkileikkaavia teemoja:

- **Järjestörakenteen keventäminen** eri muodoissa (mm. aluetason tehtävän kirkastaminen, suora henkilöjäsenyys)
- **Suorien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen** yksittäisille jäsenille (mm. jäsenäänestykset, “osallistava budjetointi”, gallupit)
- **Henkilökohtaisempi ja vuorovaikutteisempi viestintä** (mm. uusien illat, henkilökohtainen apu)

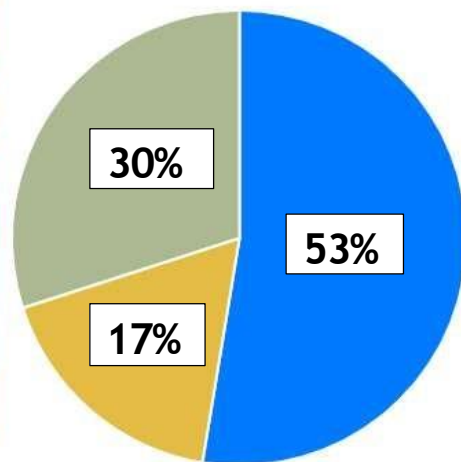
- **Haasteiden ja ratkaisujen parissa työskentelyyn osallistui syksyn 2019 aikana OAJ:n valtuuston ja hallituksen lisäksi 3273 kutsun saanutta jäsentä, 662 jäseniltoihin osallistunutta jäsentä ja noin 70 yhdistystä**

VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET - JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSET

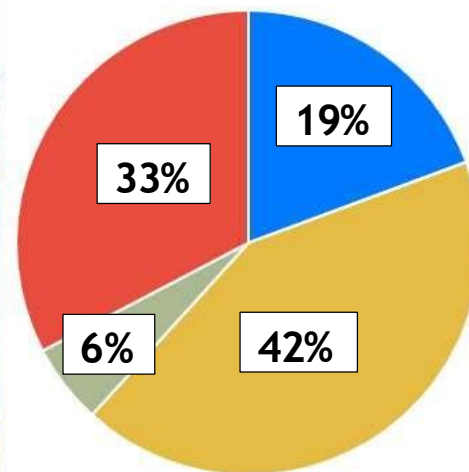

Järjestö rakenne hämmentää ja luo epävarmuutta vaikutusmahdollisuuksista

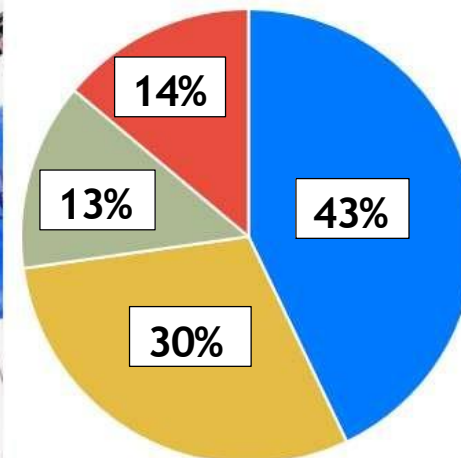
- (474) Jäsenelle on hämää, mikä rooli paikallistasolla on päätöksenteossa ja onko sen rooli merkittävä hänelle itselleen tärkeissä asioissa.
- (157) Luottamusmiehille ja muille aktiiveille aluetaso tuntuu välttämättömältä mutta rivijäsenelle se on täysin näkymätön.
- (270) Suurin osa ihmisistä kokee, että "emo-OAJ:n" tekemiset ja sanomiset ovat sitä OAJ:tä ja paikallinen taso sitten jotain omaa juttua.

Aktiivisuuden kasaantuminen ja lyhytkestoisemman toiminnan puute

- (177) Aktiivien toiminta on perinteistä "hallitus- ja sihteerihommaa". Niille, jotka haluaisivat vaikuttaa eri tavalla, esimerkiksi lyhyempien projektien kautta, ei ole tarjolla mielekkäitä tekemisen paikkoja.
- (388) Aktiivisuus on vain harvojen juttu. Luottamustehtävät kasaantuvat pienelle porukalle.
- (51) Kaikilla tasoilla OAJ:n toimintaa törmää ajoittain ajatukseen, että "ei tuo voi osata, jos ei ole ollut vähintään 10 vuotta toiminnassa". Se ei kannusta uusia mukaan.
- (299) Monet näkevät, että kun antaa toiminnalle pikkusormen, niin lähtee koko käsi. Vain harva jaksaa laittaa aikaa niin paljon aikaa yhteisten etujen valvomiseen.

Aidon keskustelun ja suorien vaikutusmahdollisuuksien puute

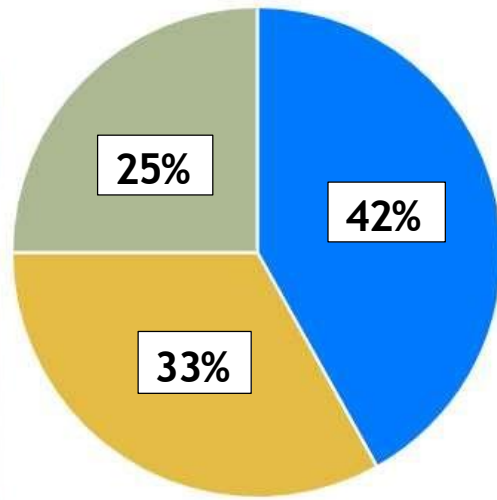

- (389) Rivijäsenen vaikuttamismahdollisuudet OAJ:ssä ovat heikot. Paikallistasolta on pitkä ja byrokraattinen portaikko eri tasojen kautta hallituksen pöydälle, jossa asia ehkä otetaan esiin.
- (271) Vaalien välissä valtuusto ja koko päätöksenteko on kaukana jäsenistä. Ketteriä, suoran vaikuttamisen kanavia on vähän tai ei lainkaan.
- (121) Vaikeille asioille ei anneta tilaa tai aidon keskustelun mahdollisuutta järjestön sisällä.
- (126) Valtuutetut eivät pidä tarpeeksi yhteyttä tai käy keskusteluja vaalien välissä rivijäsenten kanssa omilla alueillaan. Meidän maan hallituksen ministeritkin käyvät kirjastoissa kiertueilla mutta eivät OAJ:n valtuutetut.

YHTEISÖLLISYYS - JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSET

Viestintä voi vieraannuttaa ...

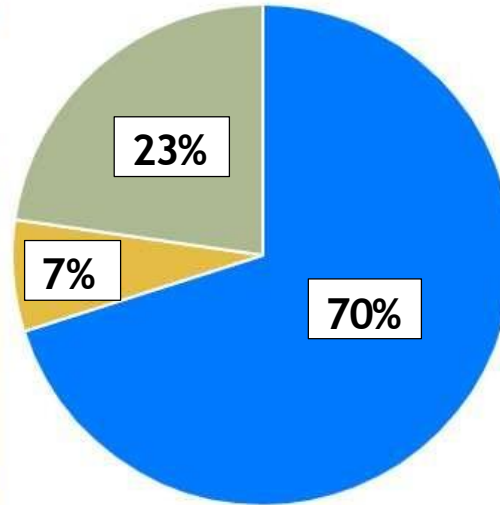

■ (454) Nuoret ja varmasti muutkin jäsenet haluavat järjestön edustavan samanlaisia arvoja. Laimeat ulostulot tai omia arvoja vastaan olevat teot voivat helposti vieraannuttaa.

■ (359) Uusille ja potentiaalisille jäsenille jokainen luottamusmies ja paikallisjärjestön ihminen edustaa samalla OAJ:tä. Jos yksi sanoo jotain hölmöä tai käyttäytyy epäkohteliaasti, niin se heijastuu koko järjestöön.

■ (271) Viestinnän sävy järjestön toimijoiden välillä - esimerkiksi ylemmiltä tasoilta paikalliselle tasolle - on ajoittain koppavaa ja vähättelevää.

Eri todellisuudet eri paikoissa ja jäsenryhmien kesken ...

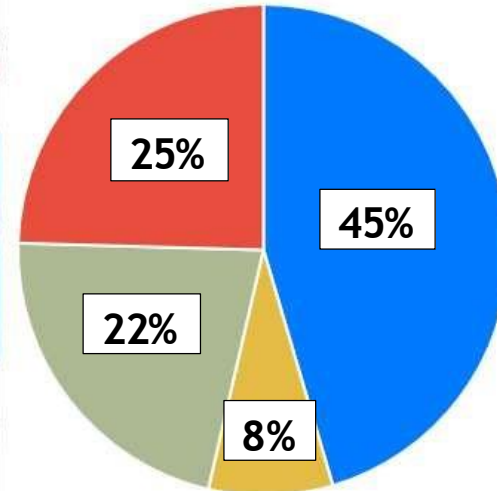

■ (780) Eri jäsenryhmillä on eri kokemukset siitä kuinka hyvin heidät ja heidän etunsa otetaan huomioon.

■ (80) Oman talon lähin OAJ-kontakti ei ole kovin aktiivinen tai halua muuttaa asioita joten se ei innosta mukaan.

■ (253) Paikallisella tasolla ei välttämättä olla yhtä innoissaan kuin keskustuomistolla edistämään kaikkia hankkeita ja uudistuksia.

Yhteisö jättää yhä harvemmalle tunnejäljen ...

■ (483) Aktiivitoimijoiden pieni vaihtuvuus.

■ (87) Moni uusi opettaja ei siirrykään SOOLista OAJ:n piiriin.

■ (232) OAJ:ssä projektimaisempaa toimintaa on liian vähän oikeissa paikoissa. Osallistuminen lyhytkestoisin projekteihin matalalla kynnyksellä vaikeaa.

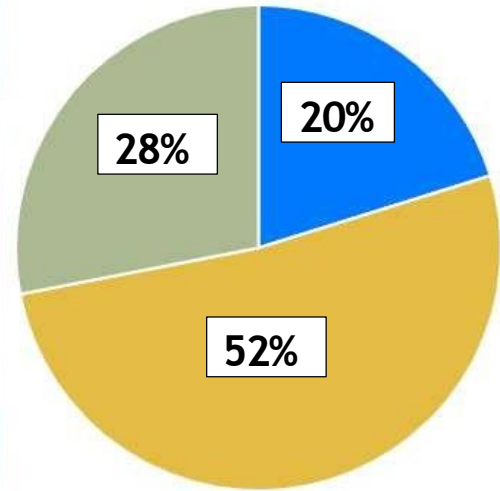
■ (261) Tunne avoimuuden puutteesta (esim. pöytä- ja asiakirjojen sekä tutkimusdatan suhteen) nakertaa luottoa järjestöön.

TURVA – JÄSENÄÄNESTYKSEN TULOKSET

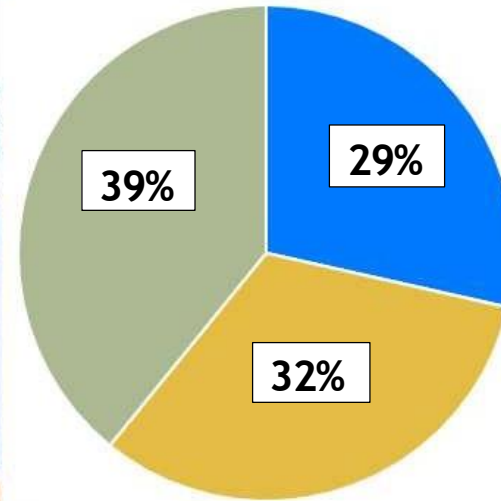

Monitasoinen järjestö rakenne tuottaa epätasaista edunvalvontaa

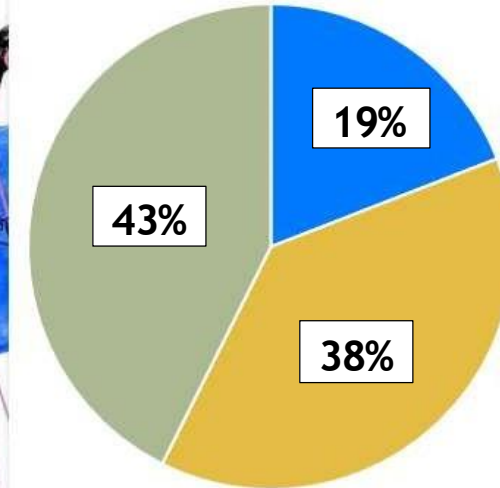
- (172) Alueyhdistys on turha ja enemmänkin "kivireki" kuin vaikuttamista edistävä rakenne.
- (441) Erilaiset jäsenryhmät ja niiden väliset kompromissit tekevät OAJ:n viestinnästä ja edunvalvonnasta laimeita.
- (239) Tuki paikallistason toimijoille edunvalvonnassa on laadultaan vaihtelevaa. Se aiheuttaa aktiiveissa turhautumista ja heikentää edunvalvonnan laatua kokonaisuudessaan.

Edunvalvonnallisesti OAJ näyttää heikolta ja tuntuu keskittyvän väärin asioihin

- (252) Koulun ja koulutuksen kehittämiseen keskittyminen vie tilaa ja aikaa varsinaiselta edunvalvonnalta, jonka jäsenet kokevat OAJ:n tärkeimmäksi tehtäväksi.
- (286) OAJ ei ole pitkään aikaan saanut mitään julkista "voittoa" edunvalvonnassa. Sen takia OAJ näyttää heikolta järjestöltä, jolla ei ole valtaa vaikuttaa.
- (346) OAJ:n toiminta tärkeiden asioiden puolesta voisi olla räväkämpää ja siten näyttää, että asialla on väliä.

Edunvalvonnan ja palveluiden heikko tunnettuus

- (168) Edunvalvonta ja palvelut tunnetaan heikosti etenkin nuorten ja uusien jäsenten kesken.
- (337) Opettajat tuntevat alan lainsäädäntöä ja sopimuksia heikosti jolloin joskus käsitykset edunvalvonnan mahdollisuuksista ja realiteeteista ovat heikot.
- (375) Pitkäjänteisesti tehty edunvalvontatyö ei näy eikä välity jäsenille

Vuoden 2020 tarkastelussa todettua

- Nykyistä OAJ:n järjestelmää on niin koulutusten kuin jäsenten osallisuuden kannalta vaikea saada tuottamaan enää parempaa tulosta
- Paikallis- ja aluetaso toivoo lisää tukea - toimisto kouluttaa ja tukee mutta jäsenistön tyytyväisyys ei parane ja jäsenmäärä laskee
- Koulutuksista tulee hyvää palautetta mutta
 - a) sisältö ei siirry toivottavalla tavalla paikallistason toimintaan
 - b) liian suuri osa toimijoista ei osallistu koulutuksiin
- OAJ:n koulutussysteemi vaatii päivittämistä, jotta paikallistasolle asetettuja toiveita pystytään toteuttamaan
- Yhdistysten toimijoiden osallistumisaktiivisuutta ja mahdollisia syitä jättää osallistumatta on selvitetty

Vuoden 2020 tarkastelussa todettua

- Paikallisen ja alueellisenkin toiminnan laadussa on ajoittain vaihtelua, mikä voi johtaa yksittäisiin heikkoihin jäsenkokemuksiin
- OAJ:n toimiston puolesta ei pystytä paikkaamaan osin hyvin pienillä resursseilla hoidettavaa paikallista edunvalvontaa eikä aktiivitoimijoita saada nykysysteemillä lisää
- Paikallisen tason luottamusmiesresurssin pitäisi riittää lisääntyvään paikalliseen sopimiseen – pystyykö aluetaso tukemaan jatkossa?
- Jos alue- ja paikallisyhdistysten vastuita määritellään uudelleen, pitää myös koko OAJ-organisaation rahoittamista tarkastella
- Mieluummin vähemmän ja paremmin resursoituja alue- ja paikallistoimijoita kuin nykyisen – osin toimimattoman - järjestelmän ylläpitämistä?

Uudistamisesitysten perustana olevat vahvimmat faktat ja kannat

- Maksavien jäsenten määrä on laskenut yli 6 % viimeisen 6 vuoden aikana, jäsenistöstä eläköityy tällä vuosikymmenellä n. 30 % ja koulutusalan henkilöstötarve voi laskea 2020-luvulla jopa 10000 työpaikkaa
- Jäsenistö haluaa suurempia vaikuttamismahdollisuuksia, lähellä olevaa ja laadukasta edunvalvontaa – parasta mahdollista vastinetta jäsenmaksuilleen
- Järjestön rakenteen pitää muodostua jäsenistön tarpeista käsin – rakenteen on palveltava jäsentä ja mahdollistettava ydintehtävän toteutuminen
- Uudet jäsenet eivät osallistu ja uudet opettajat eivät järjestäydy kuten vanhempien ikäluokkien edustajat aikanaan - ,mutta potentiaalia on
- Yhdistykseen ei saada toimijoita millään toiminnan tasolla

Uudistamisesitysten perustana olevat vahvimmat faktat ja kannat

- Jäsenistön kyselyn päätulokset
 - Lisää yhteisöllisyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia: yksittäisen jäsenen mielipide ja aktiivisuus helpommin ja paremmin esille sekä OAJ:n palvelut ja viestintä vuorovaikutteisemmiksi kaikilla toiminnan tasoilla
 - Järjestörakennetta kevyemmäksi: järjestäytymis- ja päätöksentekorakennetta kevennettävä
- Valtuuston työskentelyn päätulokset
 - Enemmän panostusta paikallistason toimintaan
 - OAJ:n ja jäsenten vuorovaikutusta ja OAJ:n näkyvyyttä pitää lisätä
 - Jäsenille laajemmat osallistumismahdollisuudet

YDINTEHTÄVÄMME

OAJ valvoo jäsentensä etua ja luo heille turvaa muuttuvassa työelämässä.

Vahvistamme opettajuuden vetovoimaa ja arvostusta.

Viestimme kiinnostavasti työstämme ja sen tuloksista.

Edistämme jäsentemme työhyvinvointia.

Parannamme vuorovaikutusta jäsentemme kanssa ja lisäämme osallistumismahdollisuuksia.

Uudistumme rohkeasti 2030-luvun ammattijärjestöksi.

TULEVAISUUSKUVAMME

Suomi on maailman paras paikka opettaa, oppia ja tutkia.
Jokainen jäsen tuntee, että jäsenyys kannattaa.

**PALVELEMME JÄSENIÄMME
ASiantuntevasti ja sydämellä.**

**TOIMIMME AINA ARVOJEMME MUKAISESTI;
Oikeudenmukaisesti, avoimesti ja vastuullisesti.**

**YHTEISTYÖKUMPPANINA OLEMME
Luotettava ja ratkaisuhakuinen.**

Mitkä asiat ovat tarkastelussa syksyllä 2020?

- Jäsenyyden muodostuminen (henkilöjäsenyyden mahdollisuus)
- Jäsenkelpoisuuden määrittely (kelpoisia niin opetusalan työsuhteiset kuin opetusalan tutkinnon suorittaneetkin)
- Paikallistason toiminnan tukeminen (vahvemmat paikallistasoa tukevat alueet ja hallinnollisesti kevyempi paikallistaso)
- Valtakunnallisen tason rakenne ja päätöksenteko (SOOLilla äänivaltainen edustus kaikissa toimielimissä sekä nykyistä pienemmät ja tehokkaammin toimivat toimielimet)
- Jäsenten osallistuminen ja osallisuus (jäsenaloite sekä jäsenten mielipiteiden kerääminen ja hyödyntäminen)

Ammattijärjestötoiminnan uudistamishankkeen eteneminen vuonna 2020 (sovitut ajankohdat)

Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
Valmistelua	Johtoryhmän seminaari ja kokous 10.-11.8. Valtuuston kevätkokous 17.-19.8. Hallituksen kokous 25.-26.8. Palvelut jatkavat	Johtoryhmä Hallituksen kokous ja seminaari 14.-16.9. Kuulemiset Toimikunnat Palvelut jatkavat	Kuulemiset Toimikunnat Hallituksen kokous 27.-28.10. Valtuustoryhmät Palvelut jatkavat	VOLin valtuusto 6.11. Valtuuston syyskokous 18.-20.11. (päätökset)	Päätösten toimeenpano

→ opettaja.fi

Tule mukaan!

Facebook / Twitter / Instagram

@oajry

Juha Makkonen

Kehittämispäällikkö

juha.makkonen@oaj.fi

p. 040 5884199

